

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 7Csp/214/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120318927
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dana Farkášová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2022:6120318927.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Danou Farkášovou v právnej veci žalobcu: Intrum Slovakia s.r.o., so sídlom Mýtna 48, Mlynská 31, 811 07 Bratislava, IČO: 35 831 154, právne zastúpeného: JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom so sídlom Mýtna 48, 811 07 Bratislava proti žalovanému: U. G., K.. XX.XX.XXXX, O. Ž. XXX, v spore o zaplatenie 13.586,03 Eur s prísl., takto

rozhodol:

I. Súd žalobu **z a m i e t a**.

II. Žalobca **n e m á** nárok na náhradu trov konania. Žalovanému náhradu trov konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

1. Rozsudkom Okresného súdu Prešov číslo konania 7Csp/214/2020-118 zo dňa 05.05.2021 súd žalobu žalobcu zamietol. Rozhodol, že žalobca nemá nárok na náhradu trov konania a súd žalovanému náhradu trov konania nepriznal. Súd dospel k záveru, že neboli splnené podmienky na platné postúpenie pohľadávky uplatňovanej v tomto spore na žalobcu. Zároveň súd konštatoval, že úverový vzťah nebol platne predčasne ukončený a z tohto dôvodu nie je podľa jeho názoru daná aktívna vecná legitímácia na strane žalobcu, keďže tento pohľadávku, ktorú žaluje, platne nenadobudol. Súd uviedol, že žalobca napriek písomnej výzve súdu nepredložil žiadne doklady o skúmaní bonity žalovaného napriek skutočnosti, že k ich predloženiu bol súdom vyzvaný. Súd urobil záver, že poskytnutý úver je bez úrokov a bez poplatkov, a k jeho platnému predčasnému zosplateniu nemohlo dôjsť tak, ako to deklaroval žalobca vo svojej žalobe zo dňa 09.11.2017.

2. Uznesením Krajského súdu v Prešove číslo konania 1CoCsp/14/2021-201 zo dňa 16.11.2021 bol zrušený rozsudok súdu prvej inštancie a vec vrátená na ďalšie konanie. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že súd prvej inštancie pochybil v tom, že nezohľadnil tvrdenie žalobcu, že jeho právny predchodca skúmal schopnosť žalovaného splácať úver, ktoré vyžaduje § 7 ods. 1 Zákona číslo 129/2010 Z.z., navyše je to podporené listinnými dôkazmi nachádzajúcimi sa v spise na čísle 14-16 ako súčasť podanej žaloby. Súd prvej inštancie z tohto dôvodu viazaný právnym názorom odvolacieho súdu, vyhodnotí zistený skutkový stav potrebný pre rozhodnutie a po opätovnom rozhodnutí sporu urobí závery o skutkových zisteniach a právnom posúdení veci. Odôvodní, či boli žalobcom splnené povinnosti vyplývajúce z ustanovenia § 7 ods. 1 Zákona číslo 129/2010 Z.z. a z tohto dôvodu posúdi splnenie podmienok pre platné postúpenie pohľadávky na žalobcu a s tým súvisiacu aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu.

3. Súd viazaný právnym názorom odvolacieho súdu vec opätovne prejednal, vykonal dokazovanie oboznámením dôkazov, ktoré sú súčasťou súdneho spisu a zistil tento skutkový stav:

4. Dňa 02.12.2016 bola medzi právnym predchodcom žalobcu spoločnosťou VÚB, a.s. a žalovaným podpísaná Zmluva o poskytnutí spotrebiteľského úveru číslo XXXXXXXXXXXXXXXX, Zmluva o poskytnutí spotrebiteľského úveru flexipôžička, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý úver

14.050 Eur, ktorý sa zaviazal splácať v 96 splátkach počnúc od 20.01.2017, s termínom konečnej splatnosti 20. novembra 2024.

5. V rámci zoznamu dokladov k flexipôžičke žalovaný predložil veriteľovi iba fotokópiu dokladu totožnosti, ako to vyplýva z čísla listu 50 súdneho spisu. Doklady o príjme, ako to vyplýva z bodu 2- zoznamy dokladov k flexipôžičke žalovaný žalobcovi nepredložil.

6. Žalovaný dlžnú sumu nezaplatil ani napriek predžalobným výzvam žalobcu.

7. Súd vyzýval právneho zástupcu žalobcu, aby súdu predložil všetky listiny, ktorými preskúmal bonitu dlžníka pri poskytovaní úveru, a to v súlade s § 7 a § 11 ods. 2 Zákona číslo 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch účinného v čase uzatvorenia zmluvy. Žalobca vo svojom písomnom podaní zo dňa 29. apríla 2021 uviedol, že výzva pred zosplatením úveru bola žalovanému doručená, bola zasielaná ako tretia upomienka, o čom predložili súdu aj podací hárok, z ktorého je zrejmé, že výzva bola odoslaná žalovanému na adresu ním uvedenú. Žiadne listiny k preskúmvaniu bonity zo strany žalobcu súdu predložené napriek jeho písomnej výzve neboli.

8. Na základe takto zisteného skutkového stavu, súd právne uzatvára:

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 3, 4 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 1 ods. 2 Zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov účinnému ku dňu 02.12.2016 (ďalej len Zákon č. 129/2010 Z.z.), spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Podľa § 9 ods. 1 Zákona č. 129/2010 Z.z., zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

Podľa § 9 ods. 2 Zákona č. 129/2010 Z.z., zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka (<[a\)](https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/>18) <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20200101?ucinost=05.01.2014> musí obsahovať tieto náležitosti:</p></div><div data-bbox=)

druh spotrebiteľského úveru,

b)

obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,

- c) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- d) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,
- e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,
- f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,
- g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,
- i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,
- j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,
- l) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- m) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,
- n) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,
- o) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- p) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- q) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- r) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,
- s) informácie o právach podľa § 15 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20200101?ucinost=05.01.2014>> a podmienky ich uplatnenia,
- t) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred

lehotou splatnosti podľa § 16 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20200101?ucinnost=05.01.2014>>,

u)

spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

v)

informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

w)

právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20200101?ucinnost=05.01.2014>>, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,

x)

názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 23 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20200101?ucinnost=05.01.2014>>,

y)

priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods.2 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20200101?ucinnost=05.01.2014>> za príslušný kalendárny štvrťrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrťrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrťrok.

Podľa § 11 ods. 1, 2 Zákona č. 129/2010 Z.z., poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

a)

zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20200101?ucinnost=05.01.2014>>,

b)

zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k) <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20200101?ucinnost=05.01.2014>>, r) <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20200101?ucinnost=05.01.2014>> a y) <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20200101?ucinnost=05.01.2014>>,

c)

zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 10 ods. 1 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20200101?ucinnost=05.01.2014>> alebo

d)

v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

Ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania ich schopnosti splácania úverov.

9. Zmluvou o poskytnutí spotrebiteľského úveru flexipôžička zo dňa 02.12.2016 poskytol právny predchodca žalobcu VÚB, a.s. žalovanému úver vo výške 14.050 Eur, ktorý sa zaviazal splácať v 96 mesačných splátkach vo výške 226,48 Eur, termín konečnej splatnosti úveru bol dohodnutý na 20.11.2024.

10. Žalobca nadobudol pohľadávku uplatnenú v tomto spore na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok uzatvorenej medzi spoločnosťou Všeobecná úverová banka, a.s. ako postupcom a spoločnosťou Intrum Slovakia, s.r.o. ako postupníkom dňa 19.11.2019.

11. Napriek písomnej výzve, ktorou súd vyzýval žalobcu, aby súdu predložil, akým spôsobom preskúmaval bonitu žalovaného pri poskytovaní úveru, právny zástupca žalobcu tieto listiny k overovaniu bonity žalovaného súdu nepredložil.

12. Súd poukazuje na Rozhodnutie súdneho dvora EÚ vo veci C - 377/14, ktorý rozhodol, že v spotrebiteľských zmluvách sú súdy povinné ex offo skúmať existenciu neprijateľných zmluvných podmienok. Okrem uvedenej povinnosti možnosť judikatúry Súdneho dvora EÚ vyvodíť okrem iného aj povinnosť súdov skúmať pri spotrebiteľských zmluvách bonitu spotrebiteľa (C - 679/18) a údaje týkajú sa RPMN (C-76/10) a v prípade zistených nedostatkov na tieto pri rozhodovaní prihliadať. Z rozhodnutia Súdneho dvora EÚ C - 679/18 vyplýva: „Články 8 a 23 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení Smernice Rady 87/102EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex offo existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzatvorením zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa a vyvodíť dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve pod podmienkou, že sankcie spĺňajú požiadavky podľa uvedeného článku 23. Články 8 a 23 Smernice 2008/48 sa majú ďalej vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej sa sankcia za porušenie povinností veriteľa posúdiť pred uzatvorením zmluvy úverovú bonitu spotrebiteľa, ktorá spočíva v neplatnosti zmluvy o úvere spojenej s povinnosťou spotrebiteľa vrátiť veriteľovi poskytnutú sumu istiny v dobe primeranej jeho možnostiam uplatní len pod podmienkou, že daný spotrebiteľ túto neplatnosť namietne, a to v trojročnej premlčacej dobe.

13. Žalobca ako postupník postúpenej pohľadávky súdu nepredložil žiadne listiny, ktorými veriteľ pri poskytovaní úveru preskúmaval bonitu žalovaného ako dlžníka.

14. Cieľom § 7 ako aj § 11 ods.2 Zákona č. 129/2010 Z.z. je, že veriteľ je pri posúdení úverovej schopnosti klienta povinný brať na zreteľ ako existujúcu situáciu klienta, najmä jeho príjmy a výdavky, tak i skutočnosti, ktoré možno na základe informácií dostupných pred uzavretím zmluvy s vysokou mierou pravdepodobnosti očakávať (napr. predpokladaný príjem z prejednávaneho dedičského konania, predaja nehnuteľnosti, poisťného plnenia a pod.). Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Pri posudzovaní budúcej schopnosti spotrebiteľa splácať úver sa vychádza z existujúceho stavu a prezumpcie jeho zachovania do budúcnosti. Nejde však pritom o získanie stopercentnej istoty, že úver bude v budúcnosti splatený, pretože nie je napr. možné s istotou vylúčiť, že spotrebiteľ dostane výpoveď z pracovného pomeru, dlhodobu chorobu a pod. Z uvedeného je zrejmé, že cieľom zákonodarcu bolo efektívne zamedziť predlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať. Z textu zákona o spotrebiteľskom úvere vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie, si má veriteľ zabezpečiť sám a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver. Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom (a samozrejme ním aj preukázaných), tak z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezabavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom/domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný/domáci rozpočet a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver (tj. konkrétne príjmy zo zamestnaneckej alebo inej činnosti, konkrétne náklady na bývanie, dopravu, domácnosť alebo nezaopatrené deti). Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje.

15. Krajský súd v Prešove vo veci sp. zn. 6Co/171/2016 k otázke skúmania bonity spotrebiteľa uviedol: „Podľa čl. 8 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom

úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS, členské štáty zabezpečia, že veriteľ pred uzavretím zmluvy o úvere posúdi úverovú bonitu spotrebiteľa na základe dostatočných informácií získaných, ak je to vhodné, od spotrebiteľa a v prípade potreby na základe nahliadnutia do príslušnej databázy. Členské štáty, ktorých právne predpisy ukladajú veriteľovi povinnosť posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa na základe nahliadnutia do príslušnej databázy, si môžu túto povinnosť zachovať. V zmysle bodu 26. preambuly smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS členské štáty by mali prijať vhodné opatrenia na podporu zodpovedných postupov počas všetkých fáz úverového vzťahu, berúc do úvahy osobitný charakter svojho trhu s úvermi. Tieto opatrenia môžu napríklad zahŕňať poskytovanie informácií a vzdelávanie spotrebiteľov vrátane upozornení o rizikách spojených s neplnením zmluvných ustanovení týkajúcich sa splátok a s nadmernou zadlženosťou. Najmä na rozvíjajúcom sa trhu s úvermi je dôležité, aby veritelia neposkytovali úvery nezodpovedne alebo bez predchádzajúceho posúdenia úverovej bonity a aby členské štáty vykonávali potrebný dohľad na vyvarovanie sa takémuto správaniu a aby stanovili potrebné opatrenia na sankcionovanie veriteľov v takýchto prípadoch. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia o kreditnom riziku uvedené v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2006/48/ES zo 14. júna 2006 o začatí a vykonávaní činností úverových inštitúcií (1), veritelia by mali byť zodpovední za individuálne kontroly úverovej bonity spotrebiteľa. Na tento účel by mali mať možnosť využiť informácie, ktoré im poskytol spotrebiteľ nielen počas prípravy príslušnej zmluvy o úvere, ale aj počas dlhodobého obchodného vzťahu. Orgány členských štátov by tiež mohli veriteľom poskytnúť vhodné pokyny a usmernenia. Aj spotrebiteľia by mali konať obozretne a dodržiavať svoje zmluvné povinnosti. V tejto súvislosti Súdny dvor v rozsudku z 27. marca 2014, LCL Le Crédit Lyonnais (C-565/12, EU:C:2014:190), posudzoval dodržanie takýchto hraníc vymedzených pre režim sankcií, ktorý bol stanovený zo strany členského štátu, v danom prípade v súvislosti so sankciou spočívajúcou v zániku v zásade celého nároku veriteľa na úroky v prípade porušenia povinnosti, upravenej v článku 8 smernice 2008/48, preveriť pred uzavretím zmluvy úverovú bonitu spotrebiteľa. Vzhľadom na dôležitosť cieľa ochrany spotrebiteľov, ktorý je nerozlučne spojený s povinnosťou veriteľa preveriť úverovú bonitu dlžníka, Súdny dvor rozhodol, že ak by sa sankcia zániku nároku na úroky oslabila alebo úplne znefunkčnila, nevyhnutne by z toho vyplývalo, že nemá skutočne odrádzajúcu povahu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 27. marca 2014, LCL Le Crédit Lyonnais, C-565/12, EU:C:2014:190, body 52 a 53) (bod 64., 65. Rozsudku SD vo veci C-42/15 Home Credit Slovakia, a.s. proti Kláre Bíróovej) Žalobca nijako nepreukázal, že by ho zaujímala bonita a stav núdze žalovaného a či žalovaný dokáže plniť záväzky z úverového vzťahu. Pokiaľ ide o určitú mieru ľahkomyselnosti žalovaného, odvolací súd považuje aj ľahkomyselnosť dlžníka za kvalifikačné kritérium, ktoré je spôsobilé privodiť nadvládu veriteľa nad dlžníkom. Pokiaľ žalobca ako veriteľ využil takúto ľahkomyselnosť, musí niesť dôsledky, a to aj pri nedbanlivosti pri overovaní si bonity žalovaného, životných nákladov a celkovej schopnosti splácať úver. Žalobca pri poskytovaní úveru zanedbal možnosti a schopnosti žalovaného spotrebiteľa splácať úver a prvostupňový súd veľmi správne odmietol priznať aj akékoľvek trovy, ktoré sa môžu na prvý pohľad zdať primerané, ale pre človeka v núdzi potenciálne spôsobilé prispieť k nezvládnuteľnému zadlženiu. Je dôležité, aby žalovaný ako spotrebiteľ finančnej služby žalobcu nezanevrel na služby a aby mohol s prehľadom zvládnuť úverový vzťah bez jeho extrémneho navýšenia (čl. 38 Charty základných práv EÚ) (rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 3Co/151/2013 z dňa 25.09.2013).

16. Súdny dvor v rozsudku z 27.03.2014 LCL Le Credit Lyonnais C-565/2012 posudzoval dodržanie hraníc vymedzených pre režim sankcií, ktorý bol stanovený zo strany členského štátu, v danom prípade v súvislosti so sankciou spočívajúcou v zániku v zásade celého nároku veriteľa na úroky. V prípade porušenia povinnosti upravenej v článku 8 Smernice 2008/48, t. j. preveriť pred uzatvorením zmluvy úverovú bonitu spotrebiteľa. Vzhľadom na dôležitosť cieľa ochrany spotrebiteľov, ktorý je nerozlučne spojený s povinnosťou veriteľa preveriť úverovú bonitu dlžníka Súdny dvor rozhodol, že ak by sa sankcia zániku nároku na úroky oslabila alebo úplne znefunkčnila, nevyhnutne by z tohto vyplývalo, že nemá skutočne odrádzajúcu povahu.

17. Keďže žalobca súdu žiadne doklady o skúmaní bonity žalovaného nepredložil, je zrejmé, že vyššie uvedeným spôsobom zodpovedajúcim odbornej starostlivosti pri skúmaní bonity dlžníka žalobca nepostupoval. Nezaujímal ho príjmy a ani výdavky žalovaného a to, či po ich úhrade má dostatočnú finančnú rezervu na splácanie úveru. Nepreveril ho v úverových registroch a podobne. Súd teda robí záver, že poskytnutý úver v zmysle § 11 ods. 2 zákona číslo 129/2010 Z.z. nebolo možné platne predčasne zosplatiť postupom podľa § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka.

18. Podľa § 17 ods. 1,2 zákona č. 129/2010 Z.z., práva vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere neprechádzajú a veriteľ ich nemôže previesť na tretiu osobu; to neplatí, ak prechádza alebo sa postupuje pohľadávka so všetkými právami s ňou spojenými a

a)

ide o prechod alebo postúpenie z veriteľa oprávneného poskytovať spotrebiteľský úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu^{18b)} <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20200101?ucinnost=24.06.2019>> na veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a) <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20200101?ucinnost=24.06.2019>>, banku, zahraničnú banku alebo pobočku zahraničnej banky, a

b)

prechádza alebo postupuje sa pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

(2)

Práva vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere neprechádzajú a veriteľ ich nemôže previesť na tretiu osobu; to neplatí, ak prechádza alebo sa postupuje pohľadávka so všetkými právami s ňou spojenými a

a)

prechádza alebo postupuje sa pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru a

b)

ide o prechod alebo postúpenie z veriteľa oprávneného poskytovať spotrebiteľský úver na blízku osobu^{21aa)} <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20200101?ucinnost=24.06.2019>> spotrebiteľa, a to na základe písomnej žiadosti spotrebiteľa.

19. V tomto prípade však súd konštatuje, že podľa jeho názoru nedošlo k splneniu povinnosti, ako je to ustanovené v § 7 a § 11 ods. 2 Zákona číslo 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Súd súhlasí s názorom odvolacieho súdu vrátane názoru právneho zástupcu žalobcu, že v žiadosti o poskytnutie úveru Flexipôžička, je deklarovaný čistý príjem žalovaného za posledný mesiac 1.000 Eur, za predchádzajúci mesiac 1.000 Eur a za ďalší predchádzajúci mesiac 1.000 Eur. Rovnako v tejto žiadosti je uvedená výška mesačných splátok žalovaného titulom spotrebného úveru v sume 300 Eur. V tejto súvislosti, rovnako je pravdou, že žalovaný deklaroval svoj rodinný stav ženatý, počet vyživovacích detí 3, počet členov rodiny 5, ako aj vzdelanie stredné s maturitou. V žiadosti o poskytnutie úveru Flexipôžička (číslo listu 14-16 súdneho spisu) je zároveň uvedený zamestnávateľ žalovaného spoločnosť FRANCE-TECH, s.r.o. V tejto súvislosti však súd odkazuje aj na ďalší listinný dôkaz, ktorý je súčasťou spisového materiálu, nachádzajúci sa na čísle listu 50 súdneho spisu, kde v rámci zoznamu dokladov k Flexipôžičke, čo sa týka príjmov žalovaného a výdavkov, nie sú zaškrtnuté žiadne doklady, ktoré žalovaný žalobcovi predložil (číslo listu 50 súdneho spisu bod 2., 3.). Uvedené podľa názoru súdu je súladné aj s písomným podaním žalobcu v zmysle písomnej výzvy súdu, ktorou vyzval právneho zástupcu žalobcu, aby predložil súdu všetky doklady, ktorými veriteľ preskúmaval, resp. preveroval príjem žalovaného pri poskytovaní úveru, jeho nevyhnutné mesačné výdavky, ako aj o údaje o rodinnom stave a jeho vyživovacej povinnosti. V tejto súvislosti súd za dôležité považuje uviesť, že vychádzajúc z dikcie § 7 zákona o spotrebiteľských úveroch, je podľa názoru súdu plne opodstatnené vyžadovať v súdnom konaní preukázanie skúmania bonity klienta veriteľom. Pokiaľ si veriteľ uplatňuje právo na plnenie zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, je nutné vyhodnotiť, či pri uzatváraní zmluvy boli splnené všetky povinnosti a podmienky, ktoré na tieto zmluvné vzťahy kladie právna úprava, zamerané na ochranu spotrebiteľa. Súd v tejto súvislosti poukazuje na § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a zákon o spotrebiteľských úveroch. Bolo na veriteľovi, aby tento preukázal, že bonitu žalovaného náležite skúmal, že si splnil povinnosť vyplývajúcu mu z § 7 zákona o spotrebiteľských úveroch. Za dôležité súd považuje uviesť, že podľa jeho názoru pri poskytovaní spotrebiteľských úveroch nestačí vyhlásenie spotrebiteľa o výške jeho príjmu, nakoľko to sa nemusí zakladať na pravde, ale práve zákonodarca v § 7 a v § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. určil dôležitú povinnosť veriteľa, t.j. jeho odbornú starostlivosť, ktorá predpokladá overenie údajov, ktoré dlžník veriteľovi uviedol, resp. objektívne preskúmať minimálne potvrdením zamestnávateľa dlžníka, výpisom z bežného účtu dlžníka, potvrdením o príjme zo Sociálnej poisťovne a podobne. Nepochybne, kľúčová je aj povinnosť veriteľa využívať verejne dostupné informácie, aké sú podľa názoru súdu, napríklad štátom publikované údaje o životnom a existenčnom minime podľa Zákona číslo 110/2006 Z.z. a o priemerných výdajoch obyvateľstva a tieto porovnávať so známymi alebo od spotrebiteľa zistenými informáciami o jeho príjmoch a výdavkoch. Uvedený právny názor korešponduje s právnym názorom vyjadreným v rozhodnutí Najvyššieho súdu Českej republiky pod spisovou značkou 33Cdo/2178/018.

Za dôležité súd považuje uviesť, že pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa veriteľ je povinný vychádzať z informácií dodaných spotrebiteľom, samozrejme ním preukázaných, ale aj veriteľom overených, tak aj z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Žalobca, podľa názoru súdu, žiadnym dôkazom nepreukázal, aby ho skutočne zaujímala bonita žalovaného, keď súd uviedol, že vychádzal iba z údajov deklarovaných žalovaným iba o jeho príjme, jeho mesačných výdavkov v sume 300 EUR, bez toho, aby tieto údaje deklarované spotrebiteľom aj skutočne preveril a súdu o tom predložil dôkaz. Nielen zo samotnej zmluvy, týkajúcej sa refinancovania úverov je zrejmé, že posúdenie bonity žalovaného nespĺňalo ani minimálne štandardy. Tu, podľa názoru súdu, treba pripomenúť odbornú starostlivosť dodávateľa, pričom nemožno vychádzať len z tvrdení spotrebiteľa, ak tieto nie sú podopreté konkrétnymi podkladmi a nestačí len zo strany spotrebiteľa deklarovať jeho príjem, ale zákon jasne hovorí o povinnosti veriteľa preverovať údaje nielen o príjme, ale aj o výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa, čo žalobca podľa názoru súdu nepreukázal a náležite nepreveril. Ak sa veriteľ uspokojil len s tvrdením žalovaného, je to podľa názoru súdu nepostačujúce, keďže sa nejedná o náležité preverenie jeho bonity. Žalobca ničím nepreukázal preverenie príjmu a výdavkov žalovaného, údajmi o životnom minime, ako aj jeho vyživovacej povinnosti k trom nezaopatreným deťom. Vzhľadom na uvedené, súd má za to, že došlo k hrubému porušeniu povinnosti veriteľa zistiť konkrétnu výšku nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa. Odborná starostlivosť navyiac predpokladá, aby údaje, ktoré dlžník veriteľovi uviedol, veriteľ overil, resp. dlžník objektívne podložil. K obdobnému záveru dospel napríklad Krajský súd v Prešove vo svojom rozhodnutí 19Co/130/2019. Ustanovenie § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch sa má vykladať tak, že bonita dlžníka musí byť skúmaná pri zisťovaní jeho príjmov a výdavkov, ako aj jeho lustráciou cez príslušné databázy, pričom nevykonanie jedného z týchto postupov znamená hrubé porušenie odbornej starostlivosti (napríklad rozhodnutie Krajského súdu v Prešove 3Co/53/2019, 22Co/107/2018, 7Co/126/2016 a 12Co/107/2019). Postupníkoví spoločnosti Intrum Slovakia s.r.o. bolo v súlade s § 20 ods. 1 písm. a) zákona o spotrebiteľských úveroch, Národnou bankou Slovenska udelené povolenie na poskytovanie spotrebiteľských úverov bez obmedzenia rozhodnutím zo dňa 05.08.2016, čím je nepochybne splnená podmienka prechodu, resp. prevodu práv zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, v zmysle § 17 ods. 1 písm. a) zákona o spotrebiteľských úveroch. Pre platnosť postúpenia sa však vyžaduje preukázanie splnenia ďalšej podmienky uvedenej v § 17 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch, teda že predmetom postúpenia bola pohľadávka zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere po termíne konečnej splatnosti, resp. že sa pohľadávka stala splatnou pred uvedeným termínom. Keďže právny predchodca žalobcu pre porušenie povinnosti v § 7 zákona o spotrebiteľských úveroch, nebol podľa názoru súdu, oprávnený predmetný úver predčasne zosplatiť v zmysle § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, potom žalobca nemohol platne nadobudnúť pohľadávku, ktorá je predmetom konania a bez platného postúpenia záväzku nie je na strane žalobcu ani dostatok aktívnej vecnej legitímácie uplatňovať pohľadávku. Je zrejmé, že zmluvu o poskytnutí spotrebiteľského úveru Flexipôžička zo dňa 02.12.2016 uzatváral žalovaný na splatenie zostatku spotrebiteľských úverov, ktoré sú definované na strane 3 uvedenej zmluvy, pod poradovým číslom 1.-6. Veriteľ nepreveril príjem žalovaného, súdu o tejto skutočnosti nepredložil žiaden dôkaz, nepreveril ďalšie nevyhnutné mesačné výdavky žalovaného, ako aj skutočnosť, či nemá ďalšie životné výdavky, rovnako sa nezaoberal jeho vyživovaciu povinnosťou k deťom a rovnako neskúmal aj ďalšie nevyhnutné výdavky spojené napríklad s bývaním. Súd preto hodnotí predčasné zosplatenie úveru, ktoré veriteľ realizoval listom zo dňa 10.11.2017 ako neplatný právny úkon. Zároveň termín konečnej splatnosti úveru podľa zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru Flexipôžička pripadal na deň 20.11.2024. Zmluva o postúpení pohľadávky bola uzatvorená dňom 19.11.2019, t.j. pred tým, ako pohľadávka z úveru sa stala splatnou. Súd žalobu zamietol z dôvodu nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu na uplatnenie si predmetnej pohľadávky z dôvodu nepreukázania platného postúpenia pohľadávky v zmysle § 17 zákona o spotrebiteľských úveroch. Súd tak prijal záver v súvislosti s overením bonity žalovaného pri poskytovaní predmetného úveru, veriteľ nepreveril údaje žalovaného o jeho rodinnom stave, počte vyživovacích povinností, výške jeho príjmu, ale aj celkovom objeme jeho výdavkov, je potrebné posúdiť konanie právneho predchodcu žalobcu ako hrubé porušenie jeho povinnosti overiť si schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, v dôsledku čoho sa považuje predmetný úver za bezúčinný a bez poplatkov a zároveň nemohol veriteľ požadovať jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru.

20. O trovách konania súd rozhodol postupom podľa § 255 ods. 1 CSP. Žalobca bol neúspešný, nemá nárok na náhradu trov konania a súd žalovanému náhradu trov konania nepriznal, nakoľko z obsahu spisu mu žiadne trovy konania nevyplývajú.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov písomne v 2 vyhotoveniach.

V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka. Ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nespĺní povinnosť uloženú týmto rozsudkom môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.